ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **P. G. H.**, zast. advokátem Mgr. Ondřejem Fialou, Václavské náměstí 808/66, Praha 1 – Nové Město, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4 – Nusle, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 12. 2020, čj. MV-163220-5/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 5. 2023, čj. 54 A 11/2021-69,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] NSS zde řeší zrušení povolení k trvalému pobytu z důvodu uzavření účelového manželství a přiměřenost rozhodnutí o vycestování ve vztahu k zásahu do soukromého a rodinného života.

[2] Ministerstvo vnitra zrušilo žalobkyni, vietnamské občance (v řízení před NSS *stěžovatelce*), povolení k trvalému pobytu a současně jí stanovilo lhůtu k vycestování z území Česka do 30 dnů od právní moci rozhodnutí [§ 87l odst. 1 písm. c) a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky]. Stěžovatelka totiž uzavřela účelové manželství s cílem získat na českém území trvalý pobyt. Proti rozhodnutí ministerstva se odvolala, ale žalovaná odvolání zamítla. Úspěchu se stěžovatelka nedočkala ani v řízení před krajským soudem, který zamítl její žalobu.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost. I nadále se jí nelíbí posouzení dvou otázek: **a)** správní orgány prý nedostatečně prokázaly účelovost

stěžovatelčina manželství; b) zrušení trvalého pobytu a příkaz k vycestování nepřiměřeně zasáhly do soukromého a rodinného života stěžovatelky. Krajský soud prý nesprávně vyhodnotil procesní pochybení ministerstva, které vyrozumělo stěžovatelčina zástupce o výslechu svědka až po jeho provedení, proto se ho zástupce nemohl zúčastnit. Krajský soud sice shledal postup ministerstva nezákonným, ale rozhodnutí žalované nezrušil, protože závěr o účelovosti manželství obstojí i bez této svědecké výpovědi. Podle stěžovatelky měl však krajský soud již jen kvůli tomuto pochybení rozhodnutí žalované zrušit, protože podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. stačí ke zrušení rozhodnutí správního orgánu pro podstatné procesní pochybení pouhá možnost nezákonného rozhodnutí. K nepřiměřenosti zrušení trvalého pobytu stěžovatelka i nadále trvá na tom, že správní orgány nezjistily dostatek informací, aby mohly posoudit přiměřenost zásahu.

[4] Žalovaná se vyjádřila ke kasační stížnosti pouze stručně. Kasační stížnost podle ní nepřináší žádnou novou argumentaci, veškeré v ní uplatněné kasační námitky již vypořádal krajský soud. S rozsudkem krajského soudu žalovaná souhlasí a navrhuje kasační stížnost zamítnout.

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] NSS opakuje, že důvodem pro zrušení povolení k trvalému pobytu bylo obcházení zákona o pobytu cizinců, kterého se stěžovatelka dopustila uzavřením účelového manželství s cílem získat povolení k trvalému pobytu. Účelové manželství uzavřela v září 2004. Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 29. 3. 2016, čj. 94 C 134/2015-35, bylo manželství rozvedeno. Městský soud dospěl k závěru, že manželství bylo uzavřeno výlučně z důvodu legalizace stěžovatelčina pobytu na českém území (před uzavřením manželství měla stěžovatelka v Česku přechodný pobyt, krátce po jeho uzavření získala trvalý pobyt za účelem sloučení s českým občanem).

[7] V úvodním okruhu kasačních námitek stěžovatelka namítla, že ministerstvo procesně pochybilo, neboť *pozdě vyrozumělo stěžovatelčina zástupce o provedení výslechu svědka* (bratra bývalého manžela stěžovatelky). Protože byl tento výslech zatížen procesní vadou, nemohly ho správní orgány zohlednit ve svých rozhodnutích, bez něj však prý nemohly dospět k závěru o účelovosti manželství. Ačkoli krajský soud uznal, že ministerstvo procesně pochybilo, nesprávně uzavřel, že závěr správních orgánů o účelovosti manželství obstojí i bez této svědecké výpovědi. Účelovost manželství dle stěžovatelky neprokázal ani druhý stěžejní důkaz – rozsudek Městského soudu v Brně, kterým bylo stěžovatelčino manželství rozvedeno.

[8] NSS k tomu uvádí následující. Krajský soud dal stěžovatelce skutečně za pravdu, že ministerstvo pochybilo, když zástupci stěžovatelky zaslalo usnesení o předvedení svědka, bratra bývalého manžela stěžovatelky, až po provedení výslechu. Podle krajského soudu tak bylo řízení zatíženo procesní vadou a svědek byl vyslechnut v rozporu se zákonem. Dále se však krajský soud zabýval tím, zda závěr o účelovosti manželství obstojí i bez sporné svědecké výpovědi, a dospěl k závěru, že obstojí (body 38 až 40 napadeného rozsudku, shodně např. rozsudek ze dne 2. 8. 2013, čj. 4 As 28/2013-24).

[9] S tím souhlasí i NSS. Ministerstvo postavilo svůj závěr o účelovosti manželství především na svědecké výpovědi samotného bývalého manžela a na rozsudku městského soudu, kterým bylo manželství rozvedeno. Žalovaná k těmto skutečnostem přidala ještě údaje z centrálního registru osob. Tyto skutečnosti dostatečně prokázaly účelovost manželství. Především sám bývalý manžel jako svědek opakovaně uvedl, že manželství bylo uzavřeno účelově – s cílem dosažení trvalého pobytu stěžovatelky. Dále vypověděl, že si nepamatuje, jak došlo ke svatbě se stěžovatelkou, se stěžovatelkou nikdy nežil apod. Městský soud v Brně v rozsudku, kterým manželství rozvedl, dospěl k závěru, že manželé spolu nikdy nežili, stěžovatelka nedokázala věrohodně popsat průběh manželství, kde a jak se manželé seznámili, jak společně trávili čas, hospodařili, stěžovatelka pouze opakovala naučené obecné fráze. Navíc stěžovatelka neumí česky a exmanžel vietnamsky, tudíž spolu nemohli ani komunikovat. Z centrálního registru osob vyplynulo, že bývalý manžel se v několika jiných případech prohlásil za otce několika dětí různých žen, občanek Vietnamu, aby tak získaly české státní občanství, resp. alespoň pobytové oprávnění. I sám exmanžel během výslechu potvrdil, že navazoval čistě formální vztahy s Vietnamkami, aby jim (případně jejich dětem) pomohl zlegalizovat pobyt na českém území.

[10] Správní orgány tak prokázaly účelovost manželství i bez výslechu bratra bývalého manžela. Vyšly přitom z dostatečného množství jiných důkazů. Proto kasační námitka není důvodná.

[11] V okruhu námitek o *nepřiměřenosti zrušení trvalého pobytu* stěžovatelka namítla, že správní orgány nezjistily dostatek informací, aby mohly posoudit přiměřenost zrušení povolení k trvalému pobytu ve vztahu k jejímu soukromému a rodinnému životu. Tyto informace měly ministerstvo i žalovaná zjišťovat vlastní činností, neboť řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu je řízení zahajované z moci úřední. Zrušení povolení k trvalému pobytu se navíc podle judikatury podobá správnímu vyhoštění, příkaz hodnotit přiměřenost stanovuje sám zákon o pobytu cizinců.

[12] Ani tato námitka není důvodná. V řízení zahajovaném z moci úřední leží odpovědnost za řádné soustředění podkladů pro rozhodnutí na správním orgánu. Nelze ovšem pominout, že obecná povinnost správních orgánů opatřovat podklady pro rozhodnutí a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je doplňována povinností účastníků řízení poskytnout potřebnou součinnost, případně označit důkazy na podporu svých tvrzení (viz § 50 odst. 2 a § 52 v návaznosti na § 3 správního řádu). Ani ve správním řízení zahájeném z moci úřední nelze po správním orgánu požadovat, aby pouze z vlastní iniciativy vyhledával všechny důkazy, které by prokazovaly skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatelky, pokud sama stěžovatelka takové skutečnosti neoznačí. Bylo tedy na samotné stěžovatelce, aby nabídla důkazy o tom, že v jejím případě existuje překážka bránící zrušení trvalého pobytu z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života (bod 53 napadeného rozsudku, též např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2020, čj. 4 Azs 171/2019-25, bod 19, či ze dne 18. 2. 2022, čj. 1 Azs 189/2021-37, bod 24).

[13] Správní orgány se přiměřeností rozhodnutí zabývaly (s. 5 a 6 rozhodnutí ministerstva a s. 7 a 8 rozhodnutí žalované). Navíc, jak opět správně upozornil již krajský soud v bodu 54 rozsudku, nelze přehlédnout, že se stěžovatelka v řízení před ministerstvem

k soukromým a rodinným poměrům nevyjádřila, protože odmítla vypovídat a nedodala ani avizované písemné vyjádření. Ministerstvo tak rozhodovalo na základě toho, co vyšlo najevo v průběhu správního řízení. Jisté skutečnosti upozorňující na nepřiměřenost rozhodnutí stěžovatelka nabídla až v doplnění odvolání (kde uvedla, že na území Česka pobývá již 16 let, žije zde s dcerou a její rodinou, již mnoho let podniká se synem a ve Vietnamu nikoho nemá). Tyto skutečnosti se však v zásadě shodovaly s těmi, které hodnotilo již ministerstvo. Rovněž NSS tedy dospěl k závěru, že správní orgány postupovaly správně. Přiměřeností zrušení trvalého pobytu se zabývaly, ministerstvo kvůli pasivitě stěžovatelky vyšlo z dostupných informací, žalovaná navíc zohlednila i nová tvrzení stěžovatelky.

[14] Dále stěžovatelka namítla, že správní orgány vyhodnotily její situaci chybně a neshledaly nepřiměřenost zrušení trvalého pobytu s ohledem na její soukromý a rodinný život. K tomu NSS opakuje, že v řízení před ministerstvem stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti o nepřiměřeném zásahu do jejího soukromého a rodinného života. Teprve v doplnění odvolání uvedla to, co NSS zmínil v předchozím bodě. A až v návrhu na přiznání odkladného účinku v řízení před krajským soudem stěžovatelka uvedla onkologické onemocnění syna, byť jí tato skutečnost musela být známa minimálně od srpna 2019 (srov. lékařské zprávy založené ve spisu krajského soudu), tedy již během řízení před správními orgány (srov. bod 54 napadeného rozsudku).

[15] NSS souhlasí s krajským soudem, že obecný odkaz na dlouhodobý pobyt na českém území, chybějící vazby ve Vietnamu ani podnikatelská činnost v Česku nepředstavují skutečnosti svědčící o nepřiměřeném zásahu do soukromého a rodinného života. Stěžovatelka má v Česku dvě dospělé děti (nar. 1988, resp. 1990), což ale nemůže představovat nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života. Konečně je pravda, že stěžovatelčin syn se léčil s onkologickým onemocněním, jak však opět správně uzavřel krajský soud, stěžovatelka tuto skutečnost poprvé sdělila až v řízení před krajským soudem, navíc stěžovatelka doložila zdravotní stav svého syna pouze do února 2020 (srov. lékařskou zprávu na č. l. 13 spisu krajského soudu). Z lékařské zprávy neplyne, že by syn potřeboval péči třetí osoby (srov. bod 58 napadeného rozsudku). I s tím NSS souhlasí, a navíc podotýká, že stěžovatelka na rozsudek krajského soudu v kasační stížnosti konkrétně nereagovala.

[16] Nakonec stěžovatelka upozornila na nález ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20 (N 233/103 SbNU 372). Ani tato námitka není důvodná. Ústavní soud v nálezu dospěl k závěru, že spáchání trestného činu cizincem není *samo o sobě* dostatečné pro závěr, že cizinec představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení veřejného pořádku. Tento nález tedy na nynější věc vůbec nedopadá.

[17] Kasační stížnost tedy nebyla důvodná, proto ji NSS zamítl. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nevznikly žádné náklady, které by se vymykaly z její běžné úřední činnosti, ani jí proto NSS náklady řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 8. září 2023

Zdeněk Kühn
předseda senátu